

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย ปัญหาที่เกิดขึ้นในการวิจัย และข้อเสนอแนะ

กรวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของกระบวนการจัดการทางสังคมต่อการเป็นภรรยาน้อย : ศึกษากรณีสตรีในภาคกลางของประเทศไทย” เกิดขึ้นเนื่องจากผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคมที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ทุกคนกำลังสั่นคลอนอย่างมากในสังคมไทย อันเนื่องมาจากปัญหาภายในหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นการไม่มีเวลาให้กันและกันของกลุ่มสมรส การใช้ความรุนแรงของกลุ่มสมรส และการนอกใจของกลุ่มสมรส เป็นต้น ซึ่งการนอกใจของกลุ่มสมรสจัดว่าเป็นปัญหาที่สำคัญในลำดับแรก ๆ ที่บั่นทอนความมั่นคงของสถาบันครอบครัว โดยการวิจัยในครั้งนี้จะทำการศึกษา ภรรยาน้อย ในฐานะที่เป็นตัวแปรที่สำคัญในการนอกใจของกลุ่มสมรส เพื่อให้สังคมได้รับรู้และเข้าใจผู้หญิงที่เป็นภรรยาน้อยมากขึ้น อันจะนำไปสู่การสร้างรากฐานให้สถาบันครอบครัวมีความมั่นคง แข็งแรงสืบต่อไป

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ตั้งวัตถุประสงค์ในการศึกษารั้งนี้ไว้ 5 ประการได้แก่ ประการแรก เพื่อศึกษากระบวนการจัดการทางสังคมที่ทำให้ผู้หญิงเป็นภรรยาน้อย ประการที่สอง เพื่อศึกษาภูมิหลังและวิถีชีวิตของผู้หญิงที่เป็นภรรยาน้อย ประการที่สาม เพื่อศึกษาผลกระทบของการเป็นภรรยาน้อย ประการที่สี่ เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ ของผู้หญิงที่เป็นภรรยาน้อยและประการที่ห้า เพื่อเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้หญิงที่เป็นภรรยาน้อย

โดยผู้วิจัยหวังว่าการทำวิจัยในครั้งนี้จะได้ประโยชน์ ดังต่อไปนี้ ประการแรก ทำให้เกิดความเข้าใจถึงกระบวนการจัดการทางสังคมที่ทำให้ผู้หญิงเป็นภรรยาน้อย ประการที่สอง ทำให้ทราบถึงภูมิหลังและวิถีการดำเนินชีวิตของผู้หญิงที่เป็นภรรยาน้อย ประการที่สาม ทำให้เรียนรู้ถึงผลกระทบของการเป็นภรรยาน้อย ประการที่สี่ ทำให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ของผู้หญิงที่เป็นภรรยาน้อย และประการที่ห้า ได้แนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของผู้หญิงที่เป็นภรรยาน้อย

แนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษารั้งนี้ ได้แก่ แนวคิดการจัดการทางสังคม แนวคิดกลุ่มปฐมภูมิ แนวคิดครอบครัว แนวคิดความนับถือตนเอง แนวคิดค่านิยมการมีสามีคน

เคียว ทฤษฎีความใกล้ชิด ทฤษฎีการชดเชยสิ่งที่ขาดไปให้สมบูรณ์ ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนทางสังคม ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ และทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานทั้งหมด 7 ข้อ ดังนี้

1. การเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างประคบประหงมมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย
2. การขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัวมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย
3. การทำงานใกล้ชิดผู้ชายที่มีภรรยาแล้วมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย
4. การมีปัญหาด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย
5. การมีค่านิยมต้องการมีสามีเพียงคนเดียวมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย
6. การขาดความนับถือตนเองมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย
7. การมีความหย่อนยานทางจริยธรรมมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย

สำหรับวิธีการเก็บข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Study) และศึกษาจากการวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา (Anthropological Field Work) โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) และการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) เป็นหลักในการศึกษา

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษานั้น ผู้วิจัยให้การคัดเลือกตัวอย่างประชากรแบบไม่มีความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) โดยใช้การคัดเลือกตัวอย่างตามแต่เผชิญ (Accidental Sampling) ซึ่งศึกษาจากประชากรเพศหญิงที่เป็นภรรยาที่อาศัยในเขตกรุงเทพฯ 7 คน ต่างจังหวัด 2 คน ได้แก่ อยุธยา 1 คน และกาญจนบุรี 1 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน

เมื่อได้ข้อมูลทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยจะนำข้อมูลที่ได้แต่ละกรณีศึกษา มาจำแนกกลุ่มตัวแปรออกเป็นหมวดหมู่เพื่อที่จะวิเคราะห์ข้อมูลและพิสูจน์สมมติฐาน ซึ่งในด้านข้อมูลทั่ว ๆ ไปนั้นจะถูกนำมาวิเคราะห์ในเชิงสถิติร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับสมมติฐานจะนำมาพิสูจน์สมมติฐานโดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา เป็นการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละและนำเสนอในรูปแบบของตาราง ซึ่งหลักการให้คะแนนนั้นจะพิจารณาจากข้อมูลเกี่ยวกับสมมติฐานข้อนั้น ๆ ของผู้ให้ข่าวสำคัญแต่ละคนและให้คะแนนเป็นร้อยละตามความเหมาะสมกับข้อมูลที่มีจากนั้นนำคะแนนของผู้ให้ข่าวสำคัญแต่ละคนมา

รวมกัน แล้วหารด้วยจำนวนผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด คือ จำนวน 9 คน จะได้ออกมาเป็นค่าคะแนนเฉลี่ยของสมมติฐานข้อนั้น ๆ ซึ่งถ้าหากว่าได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า 51% ขึ้นไปก็จะทำการยอมรับสมมติฐานข้อนั้น ๆ ตรงกันข้ามหากได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 50% ก็จะทำการปฏิเสธสมมติฐานข้อดังกล่าว ซึ่งจะทำให้สุจน์สมมติฐานเช่นนี้จนครบทั้ง 7 ข้อ จากนั้นทำการอภิปรายผล

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข่าวสำคัญ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน แบบเจาะลึกแล้ว สามารถสรุปผลข้อมูลทั่วไปในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. อายุ

ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด 9 คน มีอายุตั้งแต่ 20-38 ปี โดยแบ่งเป็นช่วงอายุ 20-24 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ช่วงอายุ 25-29 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ช่วงอายุ 30-34 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และช่วงอายุ 35-39 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

2. ระดับการศึกษา

ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด 9 คน มีระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 4-ปริญญาตรี โดยแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และระดับปริญญาตรี 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

3. อาชีพก่อนเป็นภรรยา

ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด 9 คน มีอาชีพรับจ้างจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 พนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 รับราชการ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ค้าขาย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และขายบริการทางเพศ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

4. อาชีพหลังเป็นภรรยา

ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด 9 คน มีอาชีพแม่บ้านจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 พนักงานบริษัทเอกชนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ค้าขาย 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 รับจ้าง 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และขายบริการทางเพศ 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

5. รายได้ก่อนเป็นภรรยา

ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด 9 คน มีรายได้ตั้งแต่ 1,000-40,000 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 1,000-10,000 บาท จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และระหว่าง 30,001-40,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

6. รายได้หลังเป็นภรรยา

ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมด 9 คน มีรายได้ตั้งแต่ 4,000-60,000 บาท โดยมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 4,000-10,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 ระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ระหว่าง 30,001-40,000 บาท จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0 ระหว่าง 40,001-50,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 และระหว่าง 50,001-60,000 บาท จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

การพิสูจน์สมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 : การเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างครบประหงม มีผลต่อการเป็นภรรยา

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน พบว่ามีผู้ให้ข่าวสำคัญ 5 คน ที่ได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างครบประหงม ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ได้แก่ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1 คนที่ 3 คนที่ 4 คนที่ 6 และคนที่ 9 โดยแบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง พ่อแม่เลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างครบประหงมมากเปรียบเสมือนไข่ในหิน จะไม่ให้ลูกต้องหิวจับทำอะไรเองหรือคิดอะไรเองเลย พ่อแม่จะคอยดูแลปกป้องลูกในทุก ๆ ด้าน

อย่างเข้มงวด ใกล้ชิด เพราะความรักที่มีต่อลูกอย่างมากมาฆมหาศาล จนทำให้ลูกอ่อนต่อโลกเกินไป และมีวุฒิภาวะต่ำกว่าอายุจนไม่อาจตัดสินใจในสิ่งที่ถูกที่ควรได้ ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1

ประการที่สอง ขาดพ่อช่วยสาเหตุต่าง ๆ ไม่ว่าจะ เป็นพ่อแม่หย่าร้างกันหรือพ่อเสียชีวิตก็ตาม ทำให้แม่ต้องเป็นผู้เลี้ยงดูลูกเพียงลำพัง ดังนั้นแม่จะทุ่มเทความรักให้กับลูกอย่างเต็มที่ เพื่อทดแทนความรักที่ขาดหายไปจากพ่อ ลูกจึงผูกพันกับแม่เป็นอย่างมาก เพราะมีแต่แม่เพียงคนเดียว ลูกจะขาดต้นแบบความเป็นเพศชายจากพ่อ จึงทำให้มีความอ่อนไหวง่ายและในใจลึก ๆ แล้วจะโยยหาความรักจากเพศชาย ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 3 คนที่ 4 และคนที่ 6

ประเภทที่สาม พ่อแม่เลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างดีแต่ก็ไม่ได้ประคบประหงมจนเกินไปนัก โดยจะดูแลลูกอย่างใกล้ชิด แต่เปิดโอกาสให้ลูกได้มีโอกาสตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ เองได้ ไม่ว่าจะ ลูกต้องการจะทำอะไร พ่อแม่ก็พร้อมที่จะสนองตอบอย่างเต็มใจเสมอ จนลูกรู้สึกว่าตนเองเป็นคนสำคัญของบ้านและลำพังใจว่าต้องเป็นคนสำคัญของคนอื่น ๆ ด้วยเช่นกัน ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 9

ส่วนผู้ให้ข่าวสำคัญอีก 4 คน ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างประคบประหงม ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2 คนที่ 5 คนที่ 7 และคนที่ 8 กล่าวคือ ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ไม่ได้รับการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างประคบประหงมแต่อย่างใด

เมื่อคิดค่าเฉลี่ยอิทธิพลของการเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างประคบประหงมได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 43.33 ผู้วิจัยจึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 1 นี้ที่ว่า การเลี้ยงดูเอาใจใส่อย่างประคบประหงมมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย

สมมติฐานที่ 2 : การขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว มีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน พบว่ามีผู้ให้ข่าวสำคัญ 7 คน ที่ได้รับอิทธิพลจากการขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2 คนที่ 3 คนที่ 4 คนที่ 5 คนที่ 6 คนที่ 7 และคนที่ 8 โดยแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง ครอบครัวสมบูรณ์พร้อมทั้งพ่อแม่ แต่พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิดมากนัก ทำให้ลูกรู้สึกขาดความรักความอบอุ่นจากพ่อแม่ จนต้องหาความรักจากคนอื่นมาทดแทน ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2 คนที่ 5 คนที่ 7 และคนที่ 8

ประเภทที่สอง ครอบครัวไม่สมบูรณ์เนื่องจากขาดพ่อด้วยสาเหตุต่าง ๆ ทั้งพ่อเสียชีวิตและหย่าร้างกับแม่ ทำให้มีแต่แม่คนเดียวที่คอยให้ความรักความอบอุ่น และบางครั้งลูกอาจรู้สึกว่ามีเพียงพ่อก็แสวงหาความรักจากคนอื่นมาทดแทน ได้แก่ คนที่ 3 คนที่ 4 และคนที่ 6

ส่วนผู้ให้ข่าวสำคัญอีก 2 คน ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากการขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัว ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1 และคนที่ 9 กล่าวคือ ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งคู่ไม่ได้ขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัวแต่อย่างใด

เมื่อคิดค่าเฉลี่ยอิทธิพลของการขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัวได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 56.66 ผู้วิจัยจึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 2 นี้ที่ว่า การขาดความรักความอบอุ่นจากครอบครัวมีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย

สมมติฐานข้อที่ 3 : การทำงานใกล้ชิดผู้ชายที่มีภรรยาแล้ว มีผลต่อการเป็นภรรยาน้อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน พบว่ามีผู้ให้ข่าวสำคัญ 6 คน ที่ได้รับอิทธิพลจากการทำงานใกล้ชิดกับผู้ชายที่มีภรรยาแล้ว ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1 คนที่ 2 คนที่ 3 คนที่ 5 คนที่ 7 และคนที่ 8 ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ได้มีโอกาสทำงานใกล้ชิดกับผู้ชายที่แต่งงานแล้ว จนมีความรู้สึกผูกพันจนกลายเป็นความรักในที่สุด

ส่วนผู้ให้ข่าวสำคัญอีก 3 คน ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากการทำงานใกล้ชิดผู้ชายที่มีภรรยาแล้ว ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 4 คนที่ 6 และคนที่ 9 กล่าวคือ ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ไม่ได้ทำงานใกล้ชิดกับผู้ชายที่มีภรรยาแล้วแต่อย่างใด

เมื่อคิดค่าเฉลี่ยอิทธิพลของการทำงานใกล้ชิดผู้ชายที่มีภรรยาแล้วได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 55.55 ผู้วิจัยจึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3 นี้ที่ว่า การทำงานใกล้ชิด ผู้ชายที่มีภรรยาแล้วมีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

สมมติฐานข้อที่ 4 : การมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ มีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน พบว่า มีผู้ให้ข่าวสำคัญ 4 คน ที่ได้รับอิทธิพลจากการมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2 คนที่ 5 คนที่ 6 และคนที่ 8 ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งประสบภาวะตึงเครียดด้านการเงิน ไม่สามารถหาเงินมาใช้จ่ายได้อย่างเพียงพอในการดำรงชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภทดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง มีความจำเป็นในเรื่องการเงินจริง ๆ ถึงยอมเป็นภรรยาบ่อย เพราะถ้าไม่ทำเช่นนี้ตนเองและครอบครัวไม่สามารถดำรงชีวิตต่อไปได้ ได้แก่ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 6

ประเภทที่สอง มีความเดือดร้อนในเรื่องการเงินเช่นกัน แต่ก็ยังสามารถดำรงชีวิตประจำวันต่อไปได้ ที่ยอมเป็นภรรยาบ่อยก็เพราะอยากสบายไม่อยากจะลำบากอีกต่อไปแล้ว ได้แก่ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2 คนที่ 5 และคนที่ 8

ส่วนผู้ให้ข่าวสำคัญอีก 5 คน ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากการมีปัญหาด้านเศรษฐกิจได้แก่ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1 คนที่ 3 คนที่ 4 คนที่ 7 และคนที่ 9 กล่าวคือ ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ไม่ได้มีปัญหาด้านเศรษฐกิจแต่อย่างใด

เมื่อคิดค่าเฉลี่ยอิทธิพลของการมีปัญหาด้านเศรษฐกิจได้ค่าเฉลี่ย คิดเป็นร้อยละ 30.00 ผู้วิจัยจึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 4 นี้ที่ว่า การมีปัญหาด้านเศรษฐกิจมีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

สมมติฐานข้อที่ 5 : การมีค่านิยมต้องการมีสามีเพียงคนเดียว มีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน พบว่าผู้ให้ข่าวสำคัญ 6 คน ที่ได้รับอิทธิพลจากการมีค่านิยมต้องการมีสามีเพียงคนเดียว ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1 คนที่ 2 คนที่ 3 คนที่ 4 คนที่ 6 และคนที่ 9 ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้มีค่านิยมต้องการมีสามีเพียง

คนเดียว โดยยึดมั่นในคำสอนโบราณที่ว่า เป็นผู้หญิงต้องรักษาวงศ์วานตัวและมีสามีเพียงคนเดียวเท่านั้น เมื่อเป็นของผู้ชายคนใดแล้วก็ต้องเป็นของเขาตลอดไป ดังนั้น เมื่อผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้มาทราบในภายหลังจากเป็นผู้ชายคนนั้นแล้วว่าตนเองเป็นภรรยาบ่อยก็จึงต้องจำทนเลขตามเลขต่อไป

ส่วนผู้ให้ข่าวสำคัญอีก 3 คน ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากการมีค่านิยมต้องการมีสามีเพียงคนเดียว ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5 คนที่ 7 และคนที่ 8 กล่าวคือ ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ไม่ได้มีค่านิยมต้องการมีสามีเพียงคนเดียว แต่อย่างไร

เมื่อคิดค่าเฉลี่ยอิทธิพลของการมีค่านิยมต้องการมีสามีเพียงคนเดียวได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 64.44 ผู้วิจัยจึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 5 นี้ที่ว่า การมีค่านิยมต้องการมีสามีเพียงคนเดียวมีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

สมมติฐานข้อที่ 6 : การขาดความนับถือตนเอง มีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน พบว่า มีผู้ให้ข่าวสำคัญ 3 คน ที่ได้รับอิทธิพลจากการขาดความนับถือตนเอง ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5 คนที่ 7 และคนที่ 8 ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้รู้สึกว่าคุณเองเกิดมาโชคร้าย ชีวิตไร้ค่า ไร้ความหมาย

ส่วนผู้ให้ข่าวสำคัญอีก 6 คน ที่ไม่ได้รับอิทธิพลจากการขาดความนับถือตนเอง ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1 คนที่ 2 คนที่ 3 คนที่ 4 คนที่ 6 และคนที่ 9 กล่าวคือ ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ไม่ได้ขาดความนับถือตนเองแต่อย่างไร

เมื่อคิดค่าเฉลี่ยอิทธิพลการขาดความนับถือตนเองได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 25.55 ผู้วิจัยจึงปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 6 นี้ที่ว่า การขาดความนับถือตนเองมีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

สมมติฐานข้อที่ 7 : การมีความหย่อนยานทางจริยธรรม มีผลต่อการเป็นภรรยาบ่อย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน พบว่า ผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คน ได้รับอิทธิพลจากการมีความหย่อนยานทางจริยธรรม ผู้ให้ข่าวสำคัญเหล่านี้ยอมรับเป็นภรรยาบ่อยแม้จะ

ทราบว่าเป็นเรื่องผิดศีลธรรมและจริยธรรม อันติงามของสังคมไทยก็ตาม สามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่หนึ่ง ไม่เคยทราบมาก่อนว่าเขามีภรรยาแล้วแต่มาทราบในภายหลังจากที่เป็นของเขาแล้วหรือมีลูกกับเขาแล้วจึงยอมเป็นภรรยาต่อไปเพราะความรักหรือเพราะลูก ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 2 คนที่ 3 คนที่ 4 และคนที่ 7

ประเภทที่สอง ทราบอยู่ว่าเขามีภรรยาแล้ว แต่ก็ยังตัดสินใจยอมเป็นภรรยาต่อไปเพราะความรัก ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 1 คนที่ 6 และคนที่ 9

ประเภทที่สาม ทราบอยู่ว่าเขามีภรรยาแล้ว แต่ก็ยังตัดสินใจยอมเป็นภรรยาต่อไปเพราะเงิน ได้แก่ ผู้ให้ข่าวสำคัญคนที่ 5 และคนที่ 8

เมื่อคิดค่าเฉลี่ยอิทธิพลของการมีความหย่อนยานทางจริยธรรมได้ค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 70.00 ผู้วิจัยจึงยอมรับสมมติฐานข้อที่ 7 นี้ที่ว่า การมีความหย่อนยานทางจริยธรรมมีผลต่อการเป็นภรรยาต่อไป

ปัญหาที่เกิดขึ้นในการวิจัย

1. เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นการทำการศึกษาในเรื่องที่สังคมยังไม่ยอมรับ ดังนั้นจึงเป็นเรื่องยากที่ผู้ใดจะยอมออกมาเปิดเผยว่าตนเองเป็นภรรยาไป เพราะหวั่นวิตกกับคำติฉินนินทาและคำครหาจากคนรอบข้างในสังคม ทำให้ขั้นตอนในการหาผู้ให้ข่าวสำคัญเป็นไปด้วยความยากลำบากเป็นอย่างยิ่ง เพราะโดยส่วนตัวผู้วิจัยเองแล้วนั้นไม่เคยรู้จักกับผู้หญิงที่เป็นภรรยาไปเป็นการส่วนตัวเลย จึงเป็นการยากที่จะหาผู้ที่เต็มใจจะเปิดเผยเรื่องราวส่วนตัวให้กับการทำวิจัยครั้งนี้ได้ แต่ปัญหาดังกล่าวนี้ถูกล่วงไปได้ก็เนื่องจากคนรอบข้างของผู้วิจัยไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัวญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือแม้กระทั่งคนรู้จัก เป็นผู้คอยช่วยเหลือในการติดต่อจัดหาผู้ให้ข่าวสำคัญทั้งหมดให้ เพราะช่วงนั้นผู้วิจัยได้เกริ่นให้ทุก ๆ คนทราบว่า จะทำการศึกษาในเรื่องนี้ แต่ยังไม่หาผู้ให้ข่าวสำคัญไม่ได้เมื่อทุกคนทราบว่าผู้วิจัยอยากศึกษาเรื่องนี้มาก จึงพยายามช่วยเหลืออย่างเต็มที่ คนไหนพอจะรู้จักใครบ้าง ก็พยายามแนะนำกันมา จนกระทั่งในที่สุดก็ได้ผู้ให้ข่าวสำคัญที่พร้อมจะ

ร่วมให้ข้อมูลกับงานวิจัยชิ้นนี้ ทั้งสิ้น 9 คน ซึ่งอาจจะน้อยกว่าที่ตั้งเป้าหมายไว้แต่แรกว่าจะต้องได้ 10 คน แต่ก็ไม่เป็นไร เพราะไม่สามารถที่จะหาได้แล้วจริง ๆ และผู้ให้ข่าวสำคัญทั้ง 9 คนก็เพียงพอที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ดีในการวิจัยครั้งนี้แล้ว

2. เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ จะทำการศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา (Anthropological Field Work) โดยจะทำการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) รวมทั้งสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) ซึ่งการศึกษาวิธีนี้เป็นวิธีที่ค่อนข้างจะละเอียดอ่อนมาก ทำให้บางครั้งคนทั่ว ๆ ไปไม่เข้าใจว่าทำไมต้องทำเช่นนั้น ทำไมต้องถามเช่นนั้น เป็นต้น ซึ่งตรงจุดนี้ก็เกิดปัญหากับผู้ให้ข่าวสำคัญบางคนเช่นกัน ที่แรก ๆ ยังไม่เข้าใจวิธีการเก็บข้อมูลเช่นนี้ของผู้วิจัย อาจมีคำถามบ้าง แต่ผู้วิจัยก็พยายามอธิบายให้เข้าใจ และพยายามทำความสนิทสนมให้มากขึ้น โดยการหมั่นไปพบปะบ่อย ๆ หรือโทรศัพท์ไปหากันบ้างถ้ามีเวลาว่าง และบางครั้งก็อาจจะนัดไปเที่ยวกันข้างนอกบ้างเป็นครั้งคราว ทำให้ความสัมพันธ์ของผู้วิจัยกับผู้ให้ข่าวสำคัญแต่ละคนเพิ่มขึ้นอย่างมาก จนเป็นเหมือนเพื่อนสนิทที่พูดคุยกันได้ทุกเรื่อง ทำให้การเก็บข้อมูลเป็นไปได้อย่างราบรื่น จนกระทั่งเก็บข้อมูลเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว ก็ยังติดต่อกันอยู่เหมือนเช่นเคย

3. การเดินทางก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญ เนื่องจากผู้ให้ข่าวสำคัญในการวิจัยครั้งนี้อยู่ต่างจังหวัดถึง 2 คน คือ จังหวัดอยุธยา 1 คน และจังหวัดกาญจนบุรี 1 คน ทำให้มีอุปสรรคในการเดินทางพอสมควร เพราะผู้วิจัยต้องพยายามหมั่นไปพบปะผู้ให้ข่าวสำคัญทุกคนอย่างสม่ำเสมอ บางครั้งทำให้ต้องเดินทางไปต่างจังหวัดเกือบทุกอาทิตย์ในช่วงวันสุดสัปดาห์ ส่วนวันธรรมดาผู้วิจัยก็จะไปพบกับผู้ให้ข่าวสำคัญในเขตกรุงเทพฯ ซึ่งแต่ละคนก็มีที่อยู่อาศัยห่างกัน ผู้วิจัยจึงนัดพบเจอกันตามแต่สะดวกของทั้ง 2 ฝ่าย และนอกจากนี้ระหว่างที่ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลดังกล่าว ผู้วิจัยก็ยังต้องเดินทางมาเรียนที่มหาวิทยาลัยอีกด้วย ทำให้ช่วงที่เก็บข้อมูลในระยะแรก ๆ ค่อนข้างจะมีอุปสรรคกับการที่ต้องเดินทางอยู่ตลอดเวลา แต่พอผ่านไปได้ 2-3 เดือน ก็เริ่มปรับตัวได้จนเป็นความเคยชินและไม่รู้สึกว่าเป็นปัญหาอีกต่อไป

4. เนื่องจากการศึกษาในเรื่องนี้นั้น ยังไม่มีผู้ทำการศึกษามากนัก ทำให้เกิดปัญหาในการวิจัยเอกสารพอสมควร เพราะงานวิจัยหรือเอกสารเกี่ยวกับเรื่องของภรรยาบ่อย โดยตรงนั้นมีอยู่น้อยมาก งานวิจัยส่วนมากจะมุ่งเน้นศึกษาในตัวผู้ชายมากกว่าผู้หญิง จึงทำให้มีเอกสารในเรื่องนี้ค่อนข้างน้อยมาก ผู้วิจัยจึงต้องไปค้นคว้าตามห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ อยู่หลายแห่ง รวมทั้งตามสถานที่ต่าง ๆ ที่คาดว่ามีเอกสารที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

5. การทำงานวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา (Anthropological Field Work) ทำให้ต้องใช้เวลาค่อนข้างมากทั้งในการเก็บข้อมูลและการเรียบเรียงข้อมูลต่าง ๆ เพื่อเขียนออกมาเป็นรูปเล่ม ซึ่งกว่าที่งานวิจัยชิ้นนี้จะเสร็จสิ้นอย่างสมบูรณ์ที่สุดก็ใช้เวลาเกือบ 2 ปีเต็ม ซึ่งเป็นระยะเวลาที่นานเกินกว่าที่ผู้วิจัยคาดหวังเอาไว้ในตอนแรก แต่ผู้วิจัยก็พยายามทุ่มเทให้กับงานวิจัยชิ้นนี้ให้มากที่สุดไม่ว่าจะต้องใช้เวลานานเท่าใดก็ตามเพื่อให้งานออกมามีความสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปนั้นถ้าเป็นไปได้ ควรหากกลุ่มตัวอย่างประชากรให้ได้มากกว่านี้ เพราะการวิจัยในครั้งนี้มีข้อจำกัดในการหากกลุ่มตัวอย่างประชากร จึงทำให้ไม่สามารถหากกลุ่มตัวอย่างประชากรขนาดใหญ่ได้ ดังนั้น ถ้าการวิจัยในครั้งต่อไปสามารถทำได้ ก็จะทำให้งานวิจัยในเรื่องนี้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
2. ควรจะมีการศึกษาในเรื่องของภรรยาหลวงโดยตรงควบคู่ไปด้วย เพราะจากการวิจัยเอกสารที่ผ่านมาผู้วิจัยพบว่ามีการศึกษาแต่ในเรื่องการมีภรรยาน้อยของผู้ชายเป็นจำนวนมาก แต่ไม่พบว่ามีการศึกษาในตัวบุคคลที่เป็นภรรยาน้อย หรือภรรยาหลวงอย่างจริงจัง ซึ่งงานวิจัยชิ้นนี้ ผู้วิจัยก็ได้ทำการศึกษาในภรรยาน้อย อย่างละเอียดแล้ว จึงคิดว่าน่าจะมีการศึกษาในเรื่องภรรยาหลวงให้ละเอียดด้วยเช่นเดียวกัน เพราะทั้งผู้ชาย ภรรยาหลวง ภรรยาน้อย เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอยู่ การที่จะรับรู้ และเข้าใจในส่วนตัวคนเดียวจึงไม่เพียงพอที่จะรักษาความมั่นคงของสถาบันครอบครัวไว้ได้ ดังนั้นจะต้องรับรู้และเข้าใจในทุก ๆ ส่วนของปัญหาเพื่อที่จะทำให้ครอบครัวเป็นสถาบันที่มั่นคงอย่างแท้จริง
3. ถ้าเป็นไปได้ในการวิจัยครั้งต่อไปควรจะต้องทำการวิจัยแบบเป็นกลุ่มควบคู่ เพราะการที่มีนักวิจัยหลายคนมาอยู่ร่วมกัน อาจทำให้เกิดการแบ่งปันความคิด เทคนิค วิธีการแก่กัน และจะมีประโยชน์ในการช่วยกันลงสนามเก็บข้อมูล เพราะสามารถที่จะกระจายไปยังกลุ่มประชากรได้อย่างทั่วถึงกว่าทำคนเดียว แต่ก็ควรจะระวังในกรณีที่นักวิจัยแต่ละคนอาจมีความสามารถในการเก็บข้อมูลไม่เท่ากัน ก็จะทำให้เสียประโยชน์จากการเก็บข้อมูลได้ แต่ถ้านักวิจัยมีความสามารถเท่าเทียมกัน การทำเป็นกลุ่มเช่นนี้จะมีประโยชน์มาก

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1. พ่อแม่ควรจะเลี้ยงดูลูกอย่างใกล้ชิด ให้ความรัก ความอบอุ่นอย่างเพียงพอ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กโตขึ้นมาแบบขาดความรัก ความอบอุ่น จนต้องไปแสวงหาทดแทนในอนาคตเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่แล้ว
2. พ่อแม่ไม่ควรจะเลี้ยงดูลูกอย่างประคบประหงมมากเกินไป เพราะจะทำให้เด็กไม่มีวุฒิภาวะสมอายุ ต้องพึ่งพาผู้อื่นตลอดเวลา ทำให้ลูกหลอกหลวงง่าย เชื้อคนง่าย ขาดวิจารณญาณที่ดี เนื่องจากอ่อนต่อโลกเกินไป
3. รัฐควรมีนโยบายที่จะยกระดับสถานภาพของผู้หญิงให้สูงขึ้น โดยมุ่งเน้นที่การพัฒนาขีดความสามารถของผู้หญิงในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาอาชีพ และรายได้ อันจะเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้หญิงได้พัฒนาตนเองให้ทัดเทียมผู้ชาย สามารถที่จะช่วยตัวเองได้ เลี้ยงดูตนเองได้ เพื่อลดปัญหาการที่ผู้หญิงต้องยอมเป็นภรรยาบ่อย เนื่องจากปัญหาด้านเศรษฐกิจ
4. สังคมควรจะเข้าใจและยอมรับในตัวภรรยาบ่อยมากขึ้น เพราะผู้หญิงบางคนไม่ได้ตั้งใจและเต็มใจที่จะเป็นภรรยาบ่อย ผู้วิจัยเชื่อว่า ไม่มีผู้หญิงคนใดที่ตั้งใจว่าจะต้องเป็นภรรยาบ่อยให้ได้ ทุกคนอาจมีเหตุผลที่แตกต่างกันไป ดังนั้นคนในสังคมจึงไม่ควรจะประนามผู้หญิงเหล่านี้ เพราะไม่เกิดประโยชน์แต่อย่างใด ตรงกันข้ามทุกคนควรจะเริ่มต้นที่ครอบครัวของตนเอง ดูแลครอบครัวของตนเองให้ดี ปลูกฝังเด็กให้ยึดมั่นในศีลธรรม จริยธรรมที่ดีงาม ก็จะช่วยลดปัญหานี้ในระยะยาวได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย